

Asia: VN/15371/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Pohjanmaan liitto lausuu lakiehdotuksesta kantanaan seuraavaa, keskittyen lausunnossaan lukuun 3 a: Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet.

Alueiden nimeämistä koskevassa päätöksessä (14 b §) käsitellään muun muassa tuuli- ja aurinkoenergian tuotantoon tarkoitettuja alueita (3 §). Nämä alueet ovat pinta-aloiltaan hyvin laajoja. Maakuntien liitot ovat käytännössä omissa maakuntakaavoissaan kartoittaneet hyvinkin tarkasti etenkin tuulivoiman tuotantoon soveltuvat alueet. Tämä näkyy muun muassa siinä, että hanketoimijat päätyvät lähes aina samoille alueille. Näin ollen Etelä-Pohjanmaan liitto esittää, että 14 b pykälään lisätään maininta, että myös maakuntien liitoille annetaan mahdollisuus esittää asiasta mielipiteensä.

Lakiesitys antaa sen vaikutelman, että sillä aiotaan mitätöidä Maankäyttö- ja rakentamislain 32 § mukaiset maakuntakaavan oikeusvaikutukset. Mikäli näin on, tulee se kirjata selkeästi osaksi lakiluonnoksen 14 b pykälää. Muutoin, jos nimeämispäätös on maakuntakaavan vastainen, joutuvat ympäristöviranomaiset ja maakuntakuntien liitot mahdollisesti riitauttamaan päätökset maakuntakaavan vastaisina.

Samaten Etelä-Pohjanmaan liitto esittää huolensa 14 b §:n hyvin rajallisesta kuulemismenettelystä. Käytännössä etenkin tuuli- ja aurinkovoima-alueet sijoittuvat lähes poikkeuksetta yksityisomistuksessa oleville kiinteistöille. Säädöksessä ei kuitenkaan aseteta mitään kuulemis- tai ilmoitusvelvollisuutta niille maanomistajille, joiden kiinteistöjä sijoittumispäätös mahdollisesti koskee. Tämä voi aiheuttaa muun muassa perustuslain 15 § mukaisen omaisuuden suojan vastaisia päätöksiä. Lain jatkovalmistelussa tämä tulisi ottaa vakavasti huomioon.

Yleisesti Etelä-Pohjanmaan liitto pitää lakiluonnosta, etenkin vaikutusten arvioinnin osalta sekavana. Ensin 14 b pykälässä viranomaisen pitäisi kyetä nimeämis päätöksen yhteydessä määräämään lieventämistoimenpiteet haitallisten ympäristövaikutusten välttämiseksi. Jos viranomaisella ei ole tiedossa hanketta ja sen vaikutusten arviointiraporttia, voi lieventämistoimenpiteiden määrääminen osoittautua mahdottomaksi.

Prosessin osalta hämmennystä herättää se, että 14 c §:ssä todetaan aluksi, että hankkeissa ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Sen jälkeen kuitenkin 14 d ja f pykälien mukaan yhteyspisteviranomaisen tulee saada riittävät tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista. Lisäksi 14 e §:ssä kuitenkin osa hankkeista voidaan siirtää nykymuotoiseen vaikutusten arviointimenettelyyn. Toisin sanoen hankkeiden vaikutusten arviointia ei voida mitenkään välttää, joten sinällään koko lakiuudistusta voidaan pitää tarpeettomana. Mikäli arviointivelvollisuutta halutaan joiltakin osin keventää tai nopeuttaa olisi parempi tehdä se nykyisen lainsäädännön puitteissa.

Palomäki Tuuliina
Etelä-Pohjanmaan liitto